

Warszawa, 31 października 2024 r.
KL/561/156/ET/2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Sejm RP

Szanowny Panie Marszałku,

W związku procedowaniem poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk nr 728) w załączeniu przesyłam stanowisko Konfederacji Lewiatan wobec przedłożonego projektu.

Z poważaniem

Maciej Witucki
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Załącznik: Stanowisko Konfederacji Lewiatan do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk nr 728)

Do wiadomości:

- Pan Michał Gramatyka – Sekretarz Stanu, Ministerstwo Cyfryzacji
- Pan Łukasz Osmalak – Poseł, Klub Parlamentarny Polska 2050 - Trzecia Droga

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

Stanowisko Konfederacji Lewiatan do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk nr 728)

Wszystkie proponowane zmiany względem aktualnym brzmieniem przepisów są zaznaczone na **czzerwono**.

- 1. Uwaga nr 1 dot. wymogów dotyczących złożenia przez powoda skargi do sądu przeciwko domniemanemu sprawcy, którego tożsamości nie można ustalić. Art. 505 k.p.c.**

Propozycja brzmienia:

§ 1. Pozew, o którym mowa w art. 505⁴⁰ § 3, powinien zawierać:

- 1) Wniosek o zobowiązanie **przez sąd w każdym indywidualnym przypadku** osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, która prowadząc, chociażby ubocznie, działalność zarobkową, zawodową lub pożytku publicznego świadczy usługi drogą elektroniczną, w tym również oferując usługi pośrednictwa internetowego w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1150 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie propagowania sprawiedliwości i przejrzystości dla użytkowników biznesowych korzystających z usług pośrednictwa internetowego (Dz. Urz. UE L 186 z 11.07.2019, str. 57) (usługodawca), za pośrednictwem którego doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda, ~~do wskazania danych pozwanego, określonych w art. 18 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344 oraz z 2024 r. poz. 1222 i ...)~~ **w oparciu o podane przez powoda informacje; które nie mogą wykraczać poza zakres niezbędny do umożliwienia powodowi zidentyfikowania pozwanego w celu wniesienia roszczenia. Dane pozwanego są ograniczone do danych przechowywanych przez usługodawcę dotyczących tożsamości abonenta lub klienta, takich jak podane imię i nazwisko, numer telefonu lub adres e-mail [oraz adresy IP wyłącznie w celu identyfikacji użytkownika],**
- 2) oznaczenie usługodawcy, za pośrednictwem którego drogą elektroniczną doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda
- 3) wskazanie w jaki sposób doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda, w szczególności poprzez podanie publikacji naruszającej dobra osobiste powoda wraz z godziną i datą publikacji;
- 4) nazwę profilu lub login pozwanego, o ile wskazanie takich danych jest możliwe.

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

§ 2. Do pozwu należy dołączyć czytelne odwzorowanie publikacji, o której mowa w § 1 pkt 3, sporządzone w formie zapisu elektronicznego umieszczonego na nośniku danych oraz w formie wydruku przedstawiającego skopiowany obraz ekranu z widocznym adresem URL, o ile wskazanie adresu URL jest możliwe, oraz datą i godziną publikacji.

Uzasadnienie:

Celem nowych przepisów jest umożliwienie identyfikacji osób korzystających z anonimowych kont, a informacje, których można zażądać, powinny być dostosowane wyłącznie do realizacji tego celu. Obecny projekt ustawy wprowadza jednak niejasny i szeroki obowiązek: pozew wniesiony na podstawie skargi „powinien zawierać wniosek o zobowiązanie” dostawcy usług cyfrowych do udzielenia informacji, co nie precyzuje dokładnie, jakie dane miałyby być dostarczane przez usługodawców i wykracza poza to, co jest konieczne do zidentyfikowania pozwanego i wniesienia pozwu.

W sytuacji nałożenia obowiązku dostarczania danych powinien on być ograniczony do minimum informacji niezbędnych do zidentyfikowania pozwanego. Takie ograniczenie zapewniłoby zgodność z prawami i zasadami uznanymi w art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej oraz Kartą Praw Podstawowych UE, zwłaszcza z zasadami konieczności, proporcjonalności, rzetelnego procesu, ochrony prywatności i danych osobowych, poufności komunikacji oraz ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.

Zdaniem Konfederacji Lewiatan zakres danych, których można zażądać, powinien być zatem ograniczony do informacji niezbędnych i proporcjonalnych, zgodnie z przepisami unijnymi, takimi jak regulacje e-Evidence, które definiują dane konieczne do identyfikacji, np. imię i nazwisko, numer telefonu lub adres e-mail subskrybenta bądź klienta.

2. Uwaga nr 2 dot. procesu interakcji między sądami a usługodawcami oraz "wszystkich dostępnych danych" i "wszystkich posiadanych danych". Art. 505 k.p.c.

Propozycja brzmienia:

Sąd w terminie 7 dni od dnia złożenia pozwu, występuje z żądaniem do usługodawcy, za pośrednictwem którego doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda, o nadeślanie

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

~~wszystkich posiadanych danych pozwanego~~ ~~żądanych danych~~, o których mowa w art. 505 § 1 pkt 1, ~~oraz~~ o wskazanie *danych przedsiębiorcy telekomunikacyjnego w rozumieniu art. 505 § 1 pkt 1* oraz o wskazanie danych przedsiębiorcy telekomunikacyjnego w rozumieniu art. 2 pkt 40 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. - Prawo komunikacji elektronicznej, będącego dostawcą systemu teleinformatycznego dla pozwanego wraz z pouczeniem o nałożeniu kary grzywny w przypadku nieprzekazania ~~wszystkich posiadanych żądanych danych, które są gromadzone w celu świadczenia usługi i które znajdują się pod jego kontrolą~~, w wyznaczonym terminie.

§ 2 Usługodawca przekazuje wszystkie *racjonalnie dostępne* przez siebie dane, o których mowa w § 1, w terminie **7 30** dni od dnia doręczenia żądania sądu.

§ 3. Sąd w terminie 7 dni od dnia uzyskania danych przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, o których mowa w § 1, występuje do przedsiębiorcy telekomunikacyjnego będącego dostawcą systemu teleinformatycznego dla pozwanego z żądaniem nadesłania *wszystkich posiadanych danych pozwanego*, o których mowa w art. 386 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. - Prawo komunikacji elektronicznej wraz z pouczeniem o nałożeniu kary grzywny w przypadku nieprzekazania *wszystkich posiadanych danych pozwanego* w wyznaczonym terminie.

§ 4. Przedsiębiorca telekomunikacyjny *doloży należytej staranności* w celu przekazania ~~wszystkich posiadane przez siebie danych~~, o których mowa w § 3 w terminie **7 30** dni od dnia otrzymania żądania.

§ 5. Jeżeli usługodawca lub przedsiębiorca telekomunikacyjny, o którym mowa w § 3, bez usprawiedliwionych powodów nie nadesłał *wszystkich posiadanych danych*, sąd nakłada kary grzywny w wysokości od stu tysięcy do miliona złotych.

Uzasadnienie:

Zdaniem Konfederacji Lewiatan obowiązek dostarczenia „wszystkich danych” jest niejasny i wykracza poza to, co jest racjonalnie konieczne do zidentyfikowania pozwanego oraz wniesienia powództwa cywilnego, co stoi w sprzeczności z przepisami prawa UE dotyczącymi ujawniania danych użytkowników. W przypadku składania wniosku sędzia powinien ograniczyć się do żądania jedynie tych danych, które są niezbędne, aby umożliwić wnioskodawcy wniesienie i argumentowanie sprawy, czyli szczegółów potrzebnych do identyfikacji pozwanego. Takie podejście byłoby zgodne z art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej oraz Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej, zwłaszcza z zasadami konieczności, proporcjonalności, rzetelnego procesu, ochrony prywatności i danych osobowych, a także poufności komunikacji.

Nakaz dostarczenia „wszystkich danych” użytkownika stanowiłby również nadmierne obciążenie dla usługodawców, a w praktyce trudno wyobrazić sobie sytuację, w której taki zakres danych byłby rzeczywiście niezbędny. Sędzia powinien ograniczyć nakaz do danych racjonalnie potrzebnych do identyfikacji użytkownika, czyli takich informacji jak imię i nazwisko, numer telefonu lub adres e-mail, co jest zgodne z unijnym prawodawstwem, na przykład regulacjami e-Evidence.

Obowiązek ten powinien dotyczyć jedynie danych, które są łatwo dostępne i uzasadnione do dostarczenia przez usługodawcę, co oznacza, że dostawca nie powinien być zobowiązany do dostarczania informacji, których nie posiada. Ponadto, wymóg dostarczenia danych w ciągu 7 dni stanowiłby nadmierne obciążenie dla dostawców usług, co należy uwzględnić w przepisach. **Sugerujemy wydłużenie terminu do 30 dni.**

Zwracamy również uwagę, iż przepisy dotyczące występowania przez organ lub sąd do dostawcy usług o udostępnienie danych użytkownika mieszczą się w zakresie przepisu art. 10 Aktu o Usługach Cyfrowych, który przewiduje minimalne wymogi, jakie muszą spełniać przepisy krajowe będące podstawą prawną do wydania nakazu, jak również przewiduje kary. Ważne jest, by doprecyzować, czy możliwość nałożenia przez sąd grzywny stanowi lex specialis wobec zasad ogólnych przewidzianych w Akcie o Usługach Cyfrowych (jako szczególny przepis dot. postępowania sądowego) i w związku z tym przepisy ogólne są wyłączone.

Proponowane przepisy zakresowo łączą się z projektem zmiany ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną (UC21), który ma na celu wdrożenie do prawa polskiego Aktu o Usługach Cyfrowych. Sugerujemy uspoźnienie przepisów obu projektów, tak aby zmiany przepisów nie były ze sobą sprzeczne, a jednocześnie aby nie nakładać dodatkowych obowiązków na przedsiębiorców.

3. Uwaga nr 3 dot. umorzenia postępowania. Art. 505 k.p.c.

Propozycja brzmienia:

Sąd umarza postępowanie, jeżeli usługodawca bądź przedsiębiorca telekomunikacyjny w rozumieniu art. 2 pkt 40 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. - Prawo komunikacji elektronicznej, ~~nie wskazał wystarczających danych identyfikujących pozwanego bądź ich pozyskanie byłoby niemożliwe~~ nie dysponuje danymi wystarczającymi do identyfikacji pozwanego,

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

zebranych w celu świadczenia usługi. Sąd z urzędu sporządza uzasadnienie postanowienia. Postanowienie z uzasadnieniem sąd z urzędu doręcza tylko powodowi i usługodawcy, z pouczeniem o sposobie i terminie wniesienia środka zaskarżenia.

Uzasadnienie:

Odwołanie do „niemożności uzyskania takich danych” może sugerować, że dostawcy usług powinni podejmować próby gromadzenia danych wykraczających poza ich kontrolę, co byłoby nadmiernie ingerujące w prywatność użytkowników. W sytuacji, gdy usługodawca nie może spełnić żądania sądu o dostarczenie danych identyfikujących, ponieważ nie są one łatwo dostępne, postępowanie powinno być umorzone. Faktyczna niemożność uzyskania danych powinna być założona w przypadkach, gdy osoba, której dane były wymagane, nie jest klientem usługodawcy lub nie można jej zidentyfikować jako takiej nawet po otrzymaniu prośby o dodatkowe informacje, albo gdy dane zostały zgodnie z prawem usunięte przed wydaniem nakazu sądowego.

Naszym zdaniem, formułowanie przepisów powinno być dostosowane do art. 10 ust. 2 lit. b) Aktu o Usługach Cyfrowych, który jasno ogranicza zakres danych do tych, które są zbierane w celu świadczenia usługi i pozostają pod kontrolą dostawcy.

4. Uwaga nr 4 dot. przechowywania danych. Art. 2 W ustawie z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną

Proponowane brzmienie:

~~3) po art. 18 dodaje się art. 18a i art. 18b w brzmieniu:~~

~~„Art. 18a.~~

~~1. Usługodawca jest obowiązany na własny koszt przechowywać dane, o których mowa w art. 18 ust. 1 i 5, generowane lub przetwarzane w trakcie prowadzonej przez niego działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przez okres 6 miesięcy, licząc od dnia wprowadzenia ich do systemu teleinformatycznego, do którego mają dostęp użytkownicy.~~

~~2. W przypadku danych osób dopuszczających się naruszenia dóbr osobistych użytkowników, usługodawca przechowuje i zabezpiecza dane, o których mowa w art. 18 ust. 1 i 5 oraz dane,~~

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenberg 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

~~o których mowa w art. 386 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej, przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy od dnia ich wprowadzenia do systemu teleinformatycznego, do którego mają dostęp użytkownicy.~~

~~Art. 18b. Usługodawca jest obowiązany udostępnić dane, o których mowa w art. 18 ust. 1 i 5 oraz dane, o których mowa w art. 386 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej, na każdorazowe wezwanie sądu albo organu administracji publicznej na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych) (Dz. Urz. UE L 277 z 27.10.2022, str. 1, z późn. zm.).”~~

Uzasadnienie:

Proponujemy usunięcie wskazanego przepisu.

Uważamy, że przechowywania danych przez 6 miesięcy w sposób ogólny i bezkrytyczny w celu ochrony praw osobistych jest sprzeczny z prawodawstwem oraz orzecnictwem Unii Europejskiej, ponieważ narusza zasady konieczności i proporcjonalności określone przez TSUE w sprawie *Quadrature du Net*. Obowiązek ten nie ogranicza się do danych ściśle niezbędnych do realizacji uzasadnionego celu. Dodatkowo, ponieważ usługodawca nie jest w stanie ocenić, czy użytkownik naruszył dobra osobiste innej osoby, de facto może być zmuszony do przechowywania tych danych przez 12 miesięcy, co jeszcze bardziej narusza te zasady.

W związku z tym proponujemy, aby polski ustawodawca uwzględnił zmiany na szczeblu europejskim i skoordynował swoje działania z innymi państwami członkowskimi, co umożliwi przyjęcie zharmonizowanego podejścia do retencji danych. Takie podejście zmniejszy ryzyko wprowadzenia regulacji niezgodnych z prawem UE oraz zwiększy pewność prawną. Brak harmonizacji prowadziłyby do fragmentacji przepisów, co mogłoby skutkować znaczącym wzrostem kosztów i nieefektywnością dla operatorów.

5. Uwaga nr 5 dot. obowiązku udostępniania danych. Art. 2 W ustawie z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną

Proponowane brzmienie:

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

*Art. 18b. Usługodawca jest obowiązany udostępnić dane, o których mowa w art. 18 ust. 1 i 5, oraz dane, o których mowa w art. 386 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo łączności elektronicznej, w każdym przypadku wezwania przez sąd lub organ administracji publicznej na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku cyfrowego usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (Dz. Urz. UE L 277 z 27.10.2022, str. 1, z późn. zm.) - o ile **żądane dane są racjonalnie dostępne dla usługodawcy, zostały zebrane w celu świadczenia usługi i znajdują się w jego posiadaniu.***

Uzasadnienie:

Ze względu na niezrozumiałość przepisu dla przedsiębiorców zreszonych w Konfederacji Lewiatan zwracamy się z uprzejmą prośbą o szczegółowe objaśnienie motywacji proponowanego artykułu.

Przepis ten powinien być zgodny z przepisami Aktu o Usługach Cyfrowych, a nakazy dostarczenia informacji o użytkownikach muszą spełniać wymogi art. 10 AUC, bez wpływu na krajowe procedury prawa cywilnego. Uważamy, iż należy zastosować postanowienia art. 10 AUC, w tym art. 10 ust. 2 lit. b), który ogranicza wymagane informacje do tych, które są zbierane w celu świadczenia usługi i pozostają pod kontrolą dostawcy.

Zwraca również uwagę, że przepis art. 10 Aktu o Usługach Cyfrowych wskazuje szczegółowe wymagania, jakie powinny spełniać nakazy kierowane do dostawców usług pośrednich. Jest to konieczne również biorąc pod uwagę obowiązek sprawozdawczy wynikający z Aktu o Usługach Cyfrowych (art. 15) oraz możliwość odwołania się przez dostawcę, jak i odbiorcę usług.

6. Uwaga nr 6 dot. definicji usługodawcy

Zwraca uwagę niespójność definicji (pojęć) zawartych w projekcie oraz obecnie obowiązującej ustawie o świadczeniu usług drogą elektroniczną (art. 2 pkt 6). W ustawie usługodawca jest to osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadząc, chociażby ubocznie, działalność zarobkową lub zawodową świadczy usługi drogą elektroniczną. Natomiast w projektowanym art. 18 ust. 1 proponowane jest powtórzenie definicji oraz dodanie „w tym również oferując usługi pośrednictwa internetowego w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1150 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

propagowania sprawiedliwości i przejrzystości dla użytkowników biznesowych korzystających z usług pośrednictwa internetowego (Dz. Urz. UE L. 186 z 11.07.2019, str. 57) (usługodawca)”. Nie jest zatem jasne jaka jest intencja projektodawcy. Zwraca natomiast uwagę możliwa kolizja pojęć w przypadku obowiązków przedsiębiorców telekomunikacyjnych jako podmiotów, które również obejmuje definicja usługodawcy w rozumieniu ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

7. Uwaga dot. proponowanej zmiany w art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną

Proponujemy pozostawienie brzmienia art. 18 ust. 1 oraz ust. 5 w obecnym brzmieniu. Rozszerzenie zakresu danych w ustawie o świadczeniu usług drogą elektroniczną może powodować daleko idące konsekwencje prawne. Zmiana powinna zostać ograniczona do jednostkowego przypadku dot. występowania przez sąd o dane użytkownika, natomiast w przypadku zmiany zakresu danych konieczne jest określenie szczegółowych skutków prawnych proponowanej regulacji.

KL/561/156/ET/2024